

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/117/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620201958
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2021:5620201958.6

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloleté deti E. B., nar. XX. X. XXXX, a T. B., nar. XX. X. XXXX, obidve deti bytom pri matke, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, deti matky R. T., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D. F. T. XXX/X, A. U., a E. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H. Š. XXX/X, A. E., právne zastúpeného JUDr. PaedDr. Róbertom Monsbergerom Kozákom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom Štúrova 17, Liptovský Mikuláš, v konaní o návrhu otca na zníženie výživného, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie:

Otec je povinný do právoplatného skončenia konania vo veci samej prispievať na výživu maloletej E. B., nar. XX. X. XXXX, po 50,-eur mesačne a na výživu maloletého T. B., nar. XX. X. XXXX, po 50,-eur mesačne, vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky maloletých detí.

II. Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia vo zvyšnej časti zamietá.

odôvodnenie:

1. Otec maloletých detí podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 2. 7. 2020 návrh na zníženie výživného pre maloleté deti E. B., nar. XX. X. XXXX, a T. B., nar. XX. X. XXXX, na sumu 35,-eur mesačne na každé dieťa od podania návrhu.

2. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, doručeným Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dňa 11. 2. 2021, sa otec domáha úpravy vyživovacej povinnosti do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Svoj návrh odôvodnil tým, že na základe rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/97/2017 zo dňa 11. 12. 2017 je povinný prispievať výživným vo výške 85,-eur mesačne na každé dieťa. V súčasnosti je bez príjmu, od 1. 3. 2020 až doposiaľ je evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš ako uchádzač o zamestnanie. Nepoberá žiadne dávky a žije v nevyhovujúcich podmienkach, prespáva v osobnom motorovom vozidle, resp. v garáži. V súčasnej dobe je pre neho nemožné nájsť si prácu, nemá žiadny príjem a sú voči nemu vedené viaceré exekúcie súvisiace s jeho ukončenou podnikateľskou činnosťou. V súčasnosti nie je v jeho možnostiach prispievať na výživu oboch maloletých detí po 85,-eur mesačne, tak ako bolo určené rozsudkom. Každý mesiac sa dostáva do dlhov, vystavuje sa riziku trestného stíhania, a jeho životná situácia sa pri zachovaní súčasnej výšky určeného výživného zhoršuje. Vzhľadom k aktuálnej situácii je toho názoru, že zníženým výživným nebudú maloleté deti vystavené vážnemu ohrozeniu života a zdravia a nariadenie neodkladného opatrenia zastaví „dlhovú pascu“ otca, čo do úhrad určeného výživného, a jeho situácia sa aspoň v tomto smere nebude zhoršovať.

3. Podľa § 24 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), konanie je začaté doručením návrhu na začatie konania súdu alebo vydaním uznesenia o začatí konania.

4. Podľa § 360 ods. 1 a 2 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

5. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

10. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

11. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

12. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

13. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

14. Podľa § 332 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

15. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

a) úroveň starostlivosti o dieťa,

b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,

c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,

d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,

e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,

f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,

g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,

h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,

i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

16. Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

17. Podľa § 62 ods. 1, 2 a 3 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

18. Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci výživného podľa § 366 CMP z dôvodu podstatnej zmeny jeho pomerov. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa (otca).

20. Z obsahu konania a spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš 9P/97/2017 súd zistil, že rozsudkom sp. zn. 9P/97/2017 zo dňa 11. 12. 2017, právoplatným dňa 21. 8. 2018, vykonateľným dňa 29. 12. 2017, v spojení s opravným uznesením sp. zn. 9P/97/2017 zo dňa 29. 5. 2018, Okresný súd Liptovský Mikuláš zmenil rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 7P/65/2014 zo dňa 9. 12. 2014 v časti o výživnom tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletej E. B., nar. XX. X. XXXX, po 85,-eur mesačne a na maloletého T. B., nar. XX. X. XXXX, po 85,-eur mesačne, vždy do každého 15. dňa v kalendárnom mesiaci vopred, k rukám matky detí, počnúc od 12. 10. 2017 (výrok I.). Zameškané výživné za obdobie od 12. 10. 2017 do 30. 11. 2017 na maloletú E. B., nar. XX. X. XXXX, a na maloletého T. B., nar. XX. X. XXXX, vo výške 32,90 eur na každé z detí, súd povolil otcovi splácať v splátkach po 5,00 eur mesačne, spolu s bežným výživným na každé z detí, počnúc od doručenia rozsudku, pod podmienkou straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej splátky výživného riadne a včas (výrok II.). Aktuálne podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa otec domáha zníženia vyživovacej povinnosti na sumu po 35,- eur mesačne každé dieťa. Dôvodom je zmena jeho pomerov, spočívajúca v znížení príjmov v dôsledku ukončenia podnikateľskej činnosti, a taktiež skutočnosť, že od 1. 3. 2020 je evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš ako uchádzač o zamestnanie, bez nároku na dávku v nezamestnanosti, z dôvodu nespĺnenia podmienky odpracovania aspoň štyroch rokov v predchádzajúcom období. Prostredníctvom zástupcu otca bolo na súdnom pojednávaní dňa 18. 2. 2021 prednesené, že otec má veľké množstvo záväzkov voči Sociálnej poisťovni, Všeobecnej zdravotnej poisťovni, taktiež voči Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad. Z predložených listinných dôkazov bolo preukázané, že voči otcovi maloletých detí je vedených niekoľko exekúcií, pričom veriteľmi sú uvedené subjekty, voči ktorým má otec maloletých detí dlh. Lustráciou v Sociálnej poisťovni bolo zistené, že otec je nezamestnaný, nepoberá dôchodkovú, nemocenskú dávku, ani dávku v nezamestnanosti. Z pripojeného spisu 1P/216/2019 súd zistil, že navrhovateľ má okrem vyživovacej povinnosti na maloletú

E. a na maloletého T., ďalšiu vyživovaciu povinnosť na maloletého E. B., nar. X. X. XXXX, a maloletú L. B., nar. XX. X. XXXX, vo výške po 30,-eur mesačne na každé z detí, uloženú rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/216/2019 zo dňa 27. 8. 2020.

21. Vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). V konaniach týkajúcich sa výživného pre maloleté dieťa, ktoré nie je schopné samé sa živiť, a teda je odkázané na výživu rodičov, je vždy potrebné starostlivo zvážiť dôsledky, ktoré by pre dieťa nastali nariadením neodkladného opatrenia, ktorým by bola znížená vyživovacia povinnosť rodiča určená predchádzajúcim rozhodnutím o výživnom. Z charakteru inštitútu neodkladného opatrenia vyplýva, že predpokladom pre jeho nariadenie je potreba bezodkladne upraviť pomery účastníkov. Zníženie výživného pre maloleté deti je závažnou zmenou, ku ktorej môže súd pristúpiť až po spoľahlivom zistení skutkového stavu, preukazujúceho zmenu pomerov povinného, ktorá odôvodňuje zníženie naposledy určenej sumy výživného. Spoľahlivé zistenie skutkového stavu spočíva vo vykonaní potrebných dôkazov, najmä v rámci dokazovania vo veci samej. Súd vtedy vykonáva rozsiahlejšie dokazovanie za účelom zistenia relevantných skutočností, odôvodnených potrieb maloletých detí, ako aj možností, schopností a majetkových pomerov povinného rodiča, taktiež dôvodov, pre ktoré tento rodič nedosahuje príjem postačujúci nielen na úhradu nákladov jeho vlastných potrieb, ale aj potrieb maloletých detí. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd zisťuje osvedčenie danosti uplatneného nároku, práva otca, v súvislosti s jeho schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi, na to, aby v dočasnom režime neodkladného opatrenia mohol rozhodnúť o požadovanom znížení sumy určeného výživného.

22. Po preskúmaní návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, po oboznámení sa s dôvodmi, pre ktoré otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, vrátane oboznámenia sa s obsahom doposiaľ zadovážených listinných dôkazov, dospel súd k záveru, že v danom prípade existuje dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd bezodkladne, v dočasnom režime neodkladného opatrenia, upraví vyživovaciu povinnosť otca k maloletým deťom.

23. Vzhľadom na zmenu pomerov na strane otca, kedy tento je bez dostatočného disponibilného príjmu, evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, bez nároku na dávku v nezamestnanosti, je v konaní preukázané, že u neho došlo ku kvalifikovanej zmene pomerov, odôvodňujúcej zníženie jeho vyživovacej povinnosti v danom štádiu. Otec v súčasnosti prejavil iniciatívu smerujúcu ku opätovnému získaniu práce, aktuálne však nedisponuje možnosťou zabezpečiť si stály a dostatočný príjem, z ktorého by mohol hradiť výživné, doposiaľ stanovené súdnym rozhodnutím vo výške po 85,- eur mesačne na každé z detí, pričom v konaní vo veci samej bude následne súd s náležitou pozornosťou a starostlivosťou skúmať okolnosti súvisiace s predchádzajúcou stratou zárobku a zánikom jeho pracovnej (živnostenskej) činnosti, rovnako skúmajúc i okolnosti súvisiace s exekučnými konaniami vedenými proti otcovi, prihliadajúc i na všeobecný princíp, že zníženie výživného nie je v prospech maloletých detí. Vzhľadom na zistené skutočnosti, súd neodkladným opatrením rozhodol o znížení vyživovacej povinnosti otca na sumu 50,00 eur mesačne na maloletú E. B. a na sumu 50,00 eur mesačne na maloletého T. B., pričom toto neodkladné opatrenie bude v dočasnom režime trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej o znížení výživného. Súd zdôrazňuje, že prihliadajúc na proporcionálnu zárobkovú možnosť a schopnosť otca, poukazujúc na potrebu zintenzívnenia jeho osobnej iniciatívy smerujúcej k zadováženiu dostatočného príjmu na jednej strane, a odôvodnené potreby detí vo veku takmer 18 rokov a 16 rokov na druhej strane, považuje takto určenú sumu výživného neodkladným opatrením za primeranú. Zníženie výživného na sumu požadovanú otcom súd považuje za neadekvátne, odporujúce najlepšiemu záujmu maloletých detí, preto jeho návrh vo zvyšnej časti, ako nedôvodný, zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením (§ 332 ods. CSP).